

LU Rakstu “Zinātņu vēstures un muzejniecības” sērijā publicēto rakstu atpazīstamība interneta vidē

Electronic Visibility of the Publications in “Acta Universitas Latviensis” Series “History of Sciences and Museology”

Daina Gavare

LU Bibliotēka

Lielvārdes iela 24, Rīga, LV-1006

E-pasts: daina.gavare@lu.lv

Rakstā sniegts ieskats par Latvijas Universitātes (turpmāk LU) Rakstu sērijā “Zinātņu vēsture un muzejniecība” ievietoto LU personāla publikāciju atpazīstamību internetā. Sākot ar pirmo šīs sērijas sējumu 2001. gadā, līdz 2016. gadam iznākuši 13 sējumi. Apkopotā informācija aptver visu LU struktūrvienību personāla publikācijas, kuri strādājuši vai strādā LU. Atspoguļotas katra autora pētnieciskās intereses un devums dabaszinātņu, sociālo un humanitāro zinātņu jomā vēsturiskā griezumā. Publikācijas tīmeklī meklētas pēc to nosaukuma, izmantojot dažādus meklēšanas rīkus. Dati atlasīti un pārbaudīti laika posmā no 2017. gada 1. decembra līdz 2018. gada 10. janvārim.

Atslēgvārdi: atsauces, citēšana, muzejniecība, Latvijas Universitāte, zinātņu vēsture.

Ievads

Kopš 2001. gada LU rīkotajās zinātniskajās konferencēs arī LU Zinātņu un tehnikas vēstures muzeja “Zinātņu vēstures un muzeoloģijas” sekcijas sēdēs nolasītie pētījumi, pārskati un ziņojumi ir veltīti LU muzeju darbībai, kolekciju izpētei, atsevišķu zinātņu vēstures izpētei un personībām – LU mācībspēku un pētnieku dzīves un zinātniskās darbības ieguldījumam augstskolas attīstībā. Pirmais LU Rakstu sējums sērijā “Zinātņu vēsture un muzejniecība” veidots, balstoties uz referātiem, kas nolasīti zinātniskās konferences (veltīta LU 80. gadskārtai) Augstskolu vēstures sekcijas sēdēs 1999. gada septembrī un LU 59. zinātniskās konferences Zinātņu vēstures un muzejniecības sekcijas sēdē 2001. gada janvārī. Laika posmā no 2001. līdz 2016. gadam iznākuši 13 sējumi. Lai izvērtētu šajos sējumos publicēto pētniecisko rakstu nozīmību un izmantošanu, ir nepieciešams noskaidrot, kuras zinātņu nozares ir visbiežāk citētas un kādos avotos tie ir atpazīstami interneta vidē.

Izdevumā “Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana” terminam “citēšana” ir dots skaidrojums: “Zinātnisko publikāciju izmantošana pētnieciskajos

darbos tiešā (citāti) vai pārstāstītā veidā. Autors savā tekstā norāda šos aizguvumus, lietojot atsauces uz tām publikācijām, no kurām ņemti tiešā vai pārstāstītā veidā izmantotie fragmenti, un bibliogrāfisko norāžu formā iekļauj šīs publikācijas sava darba noslēgumā izvietotajā avotu un literatūras sarakstā jeb bibliogrāfijā." [24, 258. lpp.]

Terminam "atpazīstamība" interneta vidē izmantojami līdzvērtīgas nozīmes vārdi, piemēram, "citēšana, atsauce". Arī terminoloģijas portālā *tezaurus.lv* terminam "citēt" skaidrojums būtiski neatšķiras no iepriekš minētā. Savukārt termins "atsauce" ir sinonīms vārdam "norāde" (uz kādu autoru, izmantotajiem avotiem u. tml., parasti zinātniskos tekstos) vai vienkāršāk – "atsaukšanās, reaģēšana". Tiešsaistes vārdnīcā ODLIS (*Online Dictionary for Library and Information Science*) jēdziens "citēt" nozīmē 'attiecināt vai atsaukties uz kādu autoru, visbiežāk, lai atbalstītu kādu viedokli vai secinājumus un lai dotu skaidrojumu vai piemēru'. Skaidrojot šo jēdzienu, tiek pieminēta arī pētniecība, ja zinātniskā publikācijā citēts avots tiek norādīts parindē vai teksta beigās bibliogrāfiskās norādēs un izmantotās literatūras sarakstā.

Akadēmisko terminu datubāzē *AkadTerm* jēdziens "citēt" netiek skaidrots. Savukārt termini "citējums, atsauce" skaidroti kā norāde vienā dokumentā uz citu dokumentu vai tā daļu. Citēšana var būt tieša un netieša. Citēšanas sistēmas pamatā tiek izmantoti divi elementi: atsauces tekstā vai zemteksta norādes un literatūras vai bibliogrāfisko norāžu saraksts.

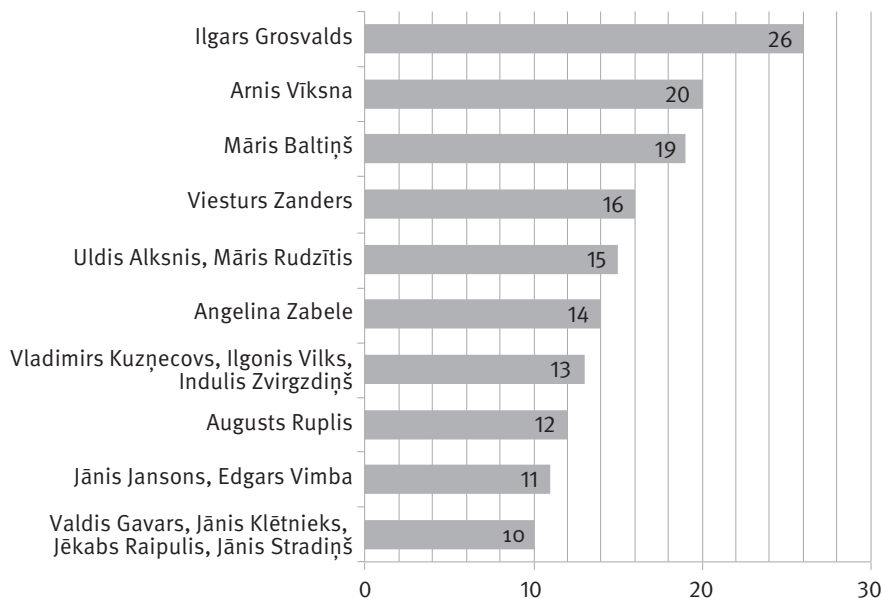
Angļu valodā atsaucēm un bibliogrāfiskajām atsaucēm izmanto vienu jēdzienu – "references". Izmantotās literatūras saraksts veido sistēmu, kas dod iespēju lasītājam orientēties informācijas avotos, kā arī sniedz kopēju priekšstatu par izmantoto avotu bāzi darba tapšanā.

Ražīgākie publikāciju autori un nozares pēc publicēto referātu skaita

LU Medicīnas fakultātes profesors Arnis Vīksna (1942–2018) LU Rakstu 815. sējuma publicētajā rakstā "LU konferenču sekcijas "Zinātņu vēsture un muzejniecība" pārskats: 2001–2017" sniedz ieskatu Zinātņu vēstures un muzejniecības sekcijas izveides pirmsākumos, uzskaitot šajā laika posmā nolasīto referātu daudzumu – 604, referātu pamattematiku, to sadalījumu pa zinātņu nozarēm, referentu skaitu, nosaucot visu autoru un līdzautoru vārdus – kopā 239. Izmantojot šo statistiku, ir izveidots saraksts, kur viena autora publikāciju skaits pārsniedz 10 publikācijas, lai gan nolasīto referātu skaits konferencēs ir trīskārt lielāks.

LU Rakstu sējumos publicēti ne tikai LU fakultāšu un muzeju personāla raksti, bet arī citu institūciju – Latvijas Zinātņu akadēmijas, vairāku Latvijas augstskolu, muzeju, institūtu un sabiedrisko organizāciju – darbinieku darbi. Ražīgākie autori un to publikāciju skaits ir norādīts attēlā (1. attēls). Tie ir: Ilgars Grosvalds (26) – Latvijas Ķīmijas vēstures muzejs; Arnis Vīksna (20) – LU Medicīnas fakultāte, Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs; Māris Baltiņš (19) – Valsts valodas centrs; Viesturs Zanders (16) – LU Sociālo zinātņu fakultāte; Uldis Alksnis (15) – LU Ķīmijas fakultāte; Māris Rudzītis (15) – LU Zinātņu un tehnikas vēstures muzejs, Ģeoloģijas muzejs; Angelina Zabele (14) – LU Zinātņu un tehnikas vēstures muzejs,

Ģeoloģijas muzejs; Vladimirs Kuzņecovs (13) – LU Medicīnas fakultāte; Ilgonis Vilks (13) – LU Zinātņu un tehnikas vēstures muzejs, F. Candra memoriālais muzejs (1987–2004); Indulis Zvirgzdiņš (13) – Madonas novadpētniecības un mākslas muzejs; Augusts Ruplis (12) – Rīgas Tehniskā universitāte (RTU); Jānis Jansons (11) – LU Zinātņu un tehnikas vēstures muzejs; Edgars Vimba (11) – LU Bioloģijas fakultāte; Valdis Gavars (10) – Latvijas Zinātņu akadēmija, AS “Latvenergo”; Jānis Klētnieks (10) – LU Zinātņu un tehnikas vēstures muzejs; Jēkabs Raipulis (10) – Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmija (RPIVA); Jānis Stradiņš (10) – LU Latvijas vēstures institūts.

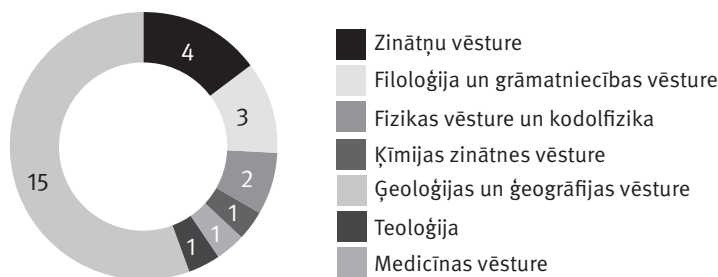

1. attēls. Ražīgāko autoru publikāciju skaits

Citējumi meklēti pēc raksta nosaukuma, izmantojot pārlūkprogrammas internetā, piemēram, meklētājprogrammu *Google* un bibliogrāfisko dokumentu meklētāju *Google Scholar*, kas ir dažādu nozaru zinātnisku, recenzētu rakstu, grāmatu, tēžu, tehnisku pārskatu u. c. dokumentu meklētājs.

Visas citētās publikācijas (pavisam 27) var sadalīt pa šādām zinātņu nozarēm (2. attēls):

- medicīnas vēsture – 15;
- zinātņu vēsture – 4;
- fizikas vēsture un kodolfizika – 2;
- ķīmijas zinātnes vēsture – 1;
- ģeoloģijas un ģeogrāfijas vēsture – 1;
- filoloģija un grāmatniecības vēsture – 3;
- teoloģija – 1.

2. attēls. Publikāciju sadalījums pa nozarēm

Pēc iegūto datu izpētes jāsecina, ka visbiežāk publikācijas tiek uzrādītas izmantotās literatūras sarakstos, vērēs, atsaucēs vai zemteksta atsaucēs. Turklāt autori bieži atsaucas uz saviem rakstiem, kas iepriekš publicēti citos rakstu krājumos, ja tiek turpināts izpētes darbs par to pašu tematu. Informācijas meklēšanas procesā iepriekš minētās meklētājprogrammas novirzīja uz institucionālajiem repozitorijiem, pilnteksta datubāzēm, konferenču materiālu izdevumiem, tiešsaistes laikrakstu datubāzēm, virtuālajām enciklopēdijām un tīmekļa vietnēm.

Publicētie raksti eksakto, dzīvības un medicīnas zinātņu jomā: to citējumi

Šajās zinātņu nozarēs visvairāk citējumu ir rakstiem par medicīnas zinātņu vēsturi, fizikas, kodolfizikas vēsturi, ķīmijas, ģeoloģijas un ģeogrāfijas vēsturi un zinātņu vēsturi. Medicīnas vēsturē visbiežāk ir atsauces uz rakstiem par personālīgām (6 publikācijas). Atsauces publicētas vairākās tīmekļa vietnēs. Ilustrācijai izmantoti daži spilgtākie piemēri. Piemēram, atsauce uz rakstu par profesoru Romānu Adelheimu (*Roman, August Adelheim*, 1881–1938) un patoloģiskās anatomijas attīstību Latvijā [14]. Par patologu Maksu Brantu (1890–1972) [13] atsauce rodama jaunizveidotajā Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja (MVM) projekta virtuālajā enciklopēdijā "100 nozīmīgas personas Latvijas medicīnas vēsturē" un Latvijas Patologu asociācijas tīmekļa vietnē (3. attēls). Savukārt par Konstantīnu Bogojavlenski (Bogojavlenco) (1899–1967) ir atsauce tīmekļa vietnē "Latvijas krievi". Enciklopēdijā *Letonika.lv* izveidotajā šķirklī un medicīnas vēsturnieku presimpozīja tēžu krājumā 2017. gada 20. septembrī minēta atsauce uz publikāciju par profesoru Kristapu Rudzīti (1899–1978) [8].

Atsauces uz vairākiem rakstiem rodamas arī populārajā uziņu vietnē "Vikipēdija" (angl. *Wikipedia*). Īpašas uzmanības vērti ir vēsturiskie atskati uz psihiatrijas pirmsākumiem Latvijā un to attīstību gandrīz divu gadsimtu garumā. Dažādos avotos – gan LU Medicīnas fakultātes, gan Rīgas Stradiņa universitātes (RSU) doktorantūras studentu darbos, kuros pētīta psihiatriskās aprūpes vēsture, piemēram, doktorantes Ievas Lībietes promocijas darbā [23], – dotas atsauces uz

Latvijas Patologu asociācija

SĀKUMS PAR MUMS ZINĀTNE KONTAKTI

Izmantotā literatūra.

1. Pirmā Latvijas PGR Patologanatomu konference. Tāzes. Rīga, 1960., 265 lpp. (krievu val.).
2. Otrās Latvijas Patologanatomu konferences materiāli. Rīga, 1962., 241 lpp. (krievu val.).
3. Trešās Latvijas Patologanatomu konferences materiāli. Rīga, 1964., 464 lpp. (krievu val.).
4. Četurtās Latvijas Patologanatomu konferences materiāli. Rīga, 1966., 376 lpp. (krievu val.).
5. Piektās Latvijas Patologanatomu konferences materiāli. Rīga, 1970., 2 sējumi (472 un 435 lpp. (krievu val.)).
6. Sestās Latvijas PGR Patologanatomu konferences materiāli. Rīga, 1979., 169 lpp. (krievu val.).
7. RMI avīze „Padomju Medīks” 1964.g. Nr.1 (148), 1.09., 2. lpp.
8. RMI avīze „Padomju Medīks” 1961.g. Nr.6 (445), 22.10., 3. lpp.
9. G.Fischer. Die Geschichte der deutsch-lettischen Beziehungen im Fachgebiet der Pathologie Bochum, 1997. 159. (vācu val.).
10. M.Skudra, L.Feldmane Patoloģijas institūta vēsture, „Stradiņa slimnīca. Rakstu vainags deviņdesmitgads”, Rīga, 2000.
11. P.Bejersis Meklīt un estrast. Stradiņu avīze 2002./2003.g. ziema, 20-22. lpp.
12. V. Tripano, R. Kleina Patoloģiskās anatomijas katedrai 85 gadu, 2004.gada Medicīnas nozares zinātniskās konferences līdzes. Rīga, RSU, 2004., 46. lpp.
13. V. Gordjušina, M. Skudra, A. Viksna Profesors Romāns Adeheims un patoloģiskās anatomijas attīstība Latvijā. LU Raksti, 061 sējums, Rīga, 2004., 162-167. lpp.
14. V. Gordjušina, T. Kirinčenko, A. Viksna Patoloģa Maksis Brants un viņa pētnieciskā darbība. LU Raksti 716 sēj. Rīga, 2007., 153-158 lpp.

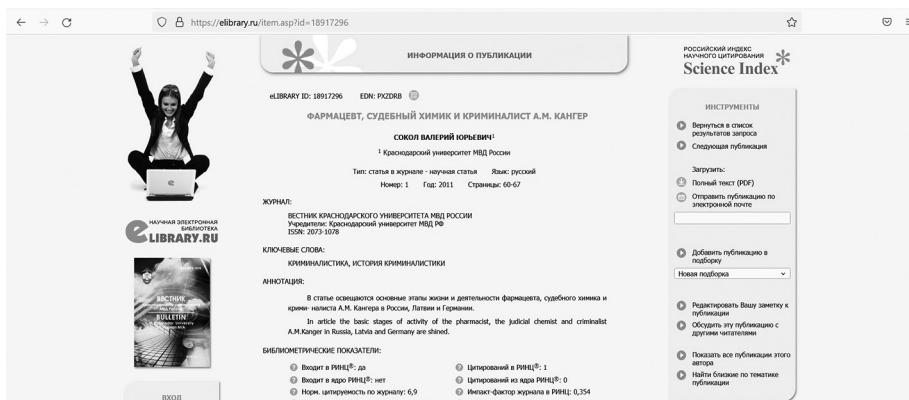
Informāciju sastādīja prof. Reginā Kleina

3. attēls. Atsauces uz publikācijām Latvijas Patologu asociācijas tīmekļa vietnē

vairākiem Vladimira Kuzņecova rakstiem (6 publikācijas) par psihiatriskās aprūpes pirmsākumiem Latvijā [19].

Svarīga nozīme medicīnas vēstures izpētē ir publikācijām gan par LU Medicīnas fakultātes attīstības posmiem no tās dibināšanas līdz pat mūsdienām, gan par medicīnas mācību literatūru. Nozīmīgas ir arī LU mācībspēku publiskās uzrunas, kurās raksturoti atsevišķi laika posmi medicīnas izglītībā un augstākās izglītības attīstības virzieni kopumā (3 publikācijas). Arī šo autoru raksti bieži tiek citēti un izmantoti atsauču veidošanā.

Tiešsaistes žurnālā *Вестник Краснодарского университета МВД России* raksta *Фармацевт, судебный химик и криминалист А. М. Кангер* [35] atsauču sarakstā minēts Odesas Nacionālās medicīnas universitātes profesora un medicīnas vēstures pētnieka Konstantīna Vasiļjeva (1951) un LU profesora Arņa Viksna sadarbības rezultātā tapis raksts par farmaceitu un kriminologu Arturu Kangeru (1875–1960) [30] (4. attēls). Šis raksts pieejams pilntekstu datubāzē *e-library.ru*. Reģistrētiem lietotājiem datubāzē ir nodrošināta piekļuve pilnajiem rakstu tekstiem.

ИНФОРМАЦИЯ О ПУБЛИКАЦИИ

LIBRARY ID: 18917296 EBN: PKZDB

ФАРМАЦЕВТ, СУДЕБНЫЙ ХИМИК И КРИМИНАЛИСТ А.М. КАНГЕР

СООКОП ВАЛЕРИЙ ЮРЬЕВИЧ

Краснодарский университет МВД России

Тип: статья в журнале - научная статья Язык: русский

Номер: 1 Год: 2011 Страницы: 60-67

ЖУРНАЛ:

ВЕСТНИК КРАСНОДАРСКОГО УНИВЕРСИТЕТА МВД РОССИИ

Редакция: Краснодарский университет МВД РФ

ISSN: 2073-3078

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА:

КРИМИНАЛИСТИКА, ИСТОРИЯ КРИМИНАЛИСТИКИ

АННОТАЦИЯ:

В статье освещаются основные этапы жизни и деятельности фармацевта, судебного химика и криминалиста А.М. Кангера в России, Латвии и Германии.

In article the basic stages of activity of the pharmacist, the judicial chemist and criminalist A.M. Kanger in Russia, Latvia and Germany are shown.

БИБЛИОМЕТРИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ:

- Входит в RINCC®: да
- Входит в базу RINCC®: нет
- Норм. цитируемость по журналу: 6,9
- Цитирований в RINCC®: 1
- Цитирований из базы RINCC®: 0
- Импакт-фактор журнала в RINCC®: 0,354

РОССИЙСКИЙ ИНДЕКС НАУЧНОГО ЦИТИРОВАНИЯ Science Index

ИНСТРУМЕНТЫ

- Вернуться в список результатов запроса
- Создающая публикация
- Загрузить:
 - Полный текст (PDF)
 - Отправить публикацию по электронной почте
- Добавить публикацию в подборку
 - Новая подборка
- Рекомендовать Вашу заметку к публикации
- Обсудить эту публикацию с другими читателями
- Показать все публикации этого автора
- Найти близкие по тематике публикации

4. attēls. Publikācija pilntekstu datubāzē e-library.ru

LU profesora A. Viksnas publikācijas par LU Medicīnas fakultātes bijušajiem absolventiem ir citētas ne tikai doktorantu darbos, bet arī atsauču sarakstā (2016), kas ievietots recenzētā akadēmiskā brīvpieejas žurnālā *Acta medico-historica Rigensia* (AMHR), kurā latviešu un angļu valodā publicēti raksti par pētījumiem medicīnas un dzīvības zinātņu vēsturē un medicīnas muzeoloģijā Latvijā un Baltijas jūras reģiona valstīs un kurš ir pieejams RSU repozitorijā.

Paula Stradiņa MVM blogā *MedHist Rigensia* (5. attēls) ir ievietots publikāciju saraksts, kurā norādīta A. Viksnas publikācija "Grigorija Lemperta 1946. gadā aizstāvētā un 1948. gadā noraidītā disertācija "Vācu okupācijas demogrāfisko seku analīze Latvijas PSR 1941.–1945. g." [31] ar tiešsaisti uz pilno tekstu. Bloga veidotāji ir Paula Stradiņa MVM speciālisti, blogu aktīvi rakstījis arī muzeja vēstures speciālists Arnis Viksna. Būtiski atzīmēt, ka šīs vietnes lietotāji par katru no šiem rakstiem var pievienot arī savus komentārus.

The screenshot shows the website *MedHist Rigensia*, which is the blog of the Paula Stradiņa Museum of the History of Medicine. The page features a navigation bar with links for 'Sākums', 'Par blogu', 'Publikācijas', and 'Autori'. The main content area is titled 'Publikācijas' and lists several articles with their authors and titles. On the right side, there is a search bar and a list of categories under the heading 'ŠKIRKLI'. At the bottom, there is a footer with copyright information.

Publikācijas

- Salaks J. *Exhibition Dedicated to the Bicentenary of Professor N.I. Pirogov (1810-1881) in the Pauls Stradins Museum of the History of Medicine in Riga*
- Salaks J. *The marketing of medications in Post-Soviet Latvia*
- Libiete I. *Latvijas Universitātes Psihiatrijas katedras izveide un darbība 20. gs. 20. gados*
- Libiete I. *Fighting Schizophrenia: Beginnings of Somatic Treatments in Psychiatry in Riga Sarkankalns Hospital in the 1930s*
- Bērziņa E., Vēgnere I. *The First Century of the "Kemerī" Spa Resort in Latvia (Established in 1838)*
- Cirule I., Vēgnere I. *Prof. Jāņa Maizītes ieguldījums Latvijas farmācijā un farmācijas vēsturē*
- Grāvere R. *Kārļa Ādamsona (1884–1958) devums bērnu veselības aizsardzībā 20. gs. 20. gados.*
- Viksna A. *Grigorija Lemperta 1946. gadā aizstāvētā un 1948. gadā noraidītā disertācija „Vācu okupācijas demogrāfisko seku analīze Latvijas PSR 1941.–1945. g.”*

ŠKIRKLI

- Eksponātu galerija (6)
- Foto liecības (9)
- Ievērojami ārsti (17)
- Latvijas medicīnas vēsture (20)
- Muzejis meklē (1)
- Stāsti no krājumiem (13)

MUZEJS UN FILIĀLES

- Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs
- Farmācijas muzejs Farmācijas muzejs
- Profesora Aleksandra Bērziņa muzejs Profesora Aleksandra Bērziņa muzejs

© 2022. Visas tiesības par lapas saturu pieder Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejam, ja saturā nav norādīts savādāk. Bloga modifikācija WordPress darījusi ar lapas dizaina autori I. Kasperņoku.

5. attēls. Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja bloga vietne *MedHist Rigensia*

Publicētie raksti fizikas, kodolfizikas jomā un ķīmijas zinātņu vēsturē: to citējumi

Atsauces uz rakstiem un to citējumi, kas veltīti fizikas vēsturei un kodolfizikai, visvairāk rodami RTU zinātnisko publikāciju repozitorijā ORTUS, žurnālā *The Humanities and Social Science. History of Science and Higher Education*. Viena un tā paša žurnāla dažādu gadu sējumos ir atsauces uz vairākiem rakstiem. To skaitā arī uz rakstu par profesoru Mečislavu Centneršvēru (1874–1944) – Baltijas

korozionistu skolas izveidotāju [15] – un uz rakstu par Salaspils zinātniskā kodolre-aktora modernizāciju (1973–1975) [12].

Zinātņu vēsturei veltītie raksti citēti mazāk. Pieminēšanas vērti ir tikai daži no tiem – Georga Briežkalna raksts par LU un franču zinātnieku sakariem XX gadsimta 20.–30. gados [6]. Autora publikācija minēta Kārļa Poča rakstā “Ieskats latviešu un franču kultūras sakaru vēsturē līdz Otrajam pasaules karam” humanitāro zinātņu žurnālā *VIA Latgalica* [26], ko izdevusi Rēzeknes Augstskola.

Rakstā “Tehniskā izglītība Latvijā un Rīgas Valsts tehnikums”, kas publicēts žurnālā *Scientific Journal of Riga Technical University. The Humanities and Social*, ir rodama atsauce uz Ilgara Grosvalda un Arņa Viksnas kopīgi veidoto rakstu par novadpētnieku Eiženu Zalsteru (1922–2008) [16; 17]. Par Eižena Zalstera atstāto mantojumu un mūža veikumu abu autoru vēstījums un atsauce uz iepriekš minēto rakstu lasāms tīmekļa vietnē “Rīgas kuģis” (6. attēls). Tīmekļa vietni izveidojusi sabiedriskā labuma organizācija, un tās pamatuzdevums ir, pirmkārt, pievērst sabiedrības uzmanību Latvijas jūrniecības vēstures lappusēm, galvenokārt ievērojamām personālijām, viņu sasniegumiem, otrkārt, panākt, ka tiek saglabātas amatniecības prasmes kuģu būvē, un, treškārt, piepildīt sapni – izveidot Rīgā, Daugavas krastā, seno ostu, kas darbotos un reizē būtu arī muzejs.

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://www.rigaskugis.lv/senie-kugi/arturs-eizens-zalsters/artura-eizena-zalstera-mantojums/>. The page title is "Artura Eižena Zalstera mantojums" and it is dated 20.09.2016. The main content includes a quote about Artur Eizen Zolster's character and a portrait of him. To the right, there is a section titled "JAUNUMI" (News) with several entries:

- In memoriam** 07.11.2019: Biedrību "Rīgas Kuģis" un "Senās ostas fonds" mācību ekskursija "Rīgas salu tūre" ar vikingu kuģi "Indriķis" 2019. gada 12. oktobrī 13.10.2019
- Biedrības "Rīgas Kuģis" meistaradarbīca festivālā "Komētā" svētdien, 2019. gada 28. jūlijā no 15:00-22:00** 02.07.2019
- Biedrības "Rīgas Kuģis" valde paplašināta līdz 6 valdes locekļiem** 08.05.2019
- Biedrības "Rīgas Kuģis" kopsapulce 2019. gada 21. martā plkst. 18:00 "WT Terminal"** 12.02.2019

Below the news section, there is a section titled "ATBALSTI ZIEDOJOT" (Support by donation) with information about the "Rīgas Kuģis" bank account: Reg. Nr.: 40008211273, Bankas: AS Swedbank, Konta Nr.: LV58HABA0551036814476.

6. attēls. Raksts par Arturu Eiženu Zalsteru tīmekļa vietnē “Rīgas kuģis”

Atsauce uz akadēmiķa Jāņa Stradiņa publikāciju par latviešu nacionālās augstskolas pirmsākumiem [28] minēta ziņojumā “Mazāk pamanītie Raiņa darbi Latvijas labā”. Ziņojums nolasīts VI Letonikas kongresā 2015. gada 10. septembrī, un tas publicēts laikraksta “Zinātnes Vēstnesis” (2015, 12. okt.) pilntekstu datubāzē.

Publikācijas filoloģijas, grāmatniecības un pedagoģijas vēstures jomā: to citējumi

Humanitāro zinātņu jomā – filoloģijas un grāmatniecības vēstures un pedagoģijas vēstures – publikāciju citējumi ir iekļauti tikai dažos informācijas avotos. LU Sociālo zinātņu fakultātes profesora un vadošā pētnieka Viestura Zandera publikācija par LVU docenta Jāņa Strauberga (1886–1952) bibliotekāro un pedagoģisko darbību [33] minēta datubāzē "Latviešu grāmatniecības darbinieki līdz 1918. gadam", kā arī Viļņas Universitātes izdotajā žurnālā *Knygotyra* [10]. Savukārt atsauce uz LU Pedagoģijas muzeja vadītājas Aidas Krūzes publikāciju par muzejpedagoģijas attīstību LU [18] ir iekļauta literatūras sarakstā Rēzeknes Augstskolas starptautiskās konferences materiālu krājumā "Starptautiskās zinātniski praktiskās konferences materiāli" [7].

Aplūkotie piemēri ir tikai neliela daļa no raksta ievaddaļā minēto kopējo citēto publikāciju skaita, un, no vēsturiska aspekta raugoties, tie uzskatāmi liecina par zinātņu vēstures aktualitāti arī mūsdienās.

Noslēdzot ieskatu par publikāciju atpazīstamību interneta vidē, ir jāatzīmē, ka visvairāk citējumu un atsauču uz LU Rakstu sējumos publicētajiem LU personāla rakstiem rodami šādos avotos:

- institucionālajos repozitorijos: LU e-resursu repozitorijā, RTU publikāciju repozitorijā ORTUS, RSU e-resursu repozitorijā;
- pilntekstu datubāzēs: *E-library.ru*, Viļņas Universitātes žurnāla *Knygotyra* datubāzē, laikraksta "Zinātnes Vēstnesis" datubāzē;
- enciklopēdijās: "Vikipēdija", Letonika.lv, "Latviešu grāmatniecības darbinieki līdz 1918. gadam";
- tīmekļa vietnēs: Latvijas Patologu asociācijas tīmekļa vietne, Paula Stradiņa MVM tīmekļa vietne, Paula Stradiņa MVM blogs *Med Hist Rigensia*, "Latvijas krievi", "Rīgas kuģis" un citviet;
- konferenču materiālu krājumos;
- promocijas darbos.

Kopsavilkums

Visvairāk citējumu ir publikācijām par medicīnas vēsturi un zinātņu vēsturi Latvijā, īpaši tad, ja raksts tapis ar citu valstu augstskolu līdzautoru piesaisti.

Lielāks citējumu skaits ir tām publikācijām, kuras ir pieejamas e-resursu datubāzēs un ir starptautiski atpazīstamas. LU e-resursu repozitorijā ir apkopotas un publiski pieejamas LU mācībspēku un pētnieku publikācijas, un tajā ir iekļauti arī visi līdz šim izdotie LU Rakstu sērijas "Zinātņu vēsture un muzejniecība" sējumi, kas nodrošina autoru atpazīstamību starptautiskā mērogā. LU e-resursu repozitorijs ir tiešaistes digitālā krātuve LU intelektuālā darba rezultātu izvietojšanai, publicēšanai, deponēšanai un ilgstošai saglabāšanai. Tajā ievietotās publikācijas var meklēt, izmantojot *Google*, kā arī starptautiskajos atvērtās piekļuves resursu tīklos – *OpenAIRE* un citviet.

Viens no mūsdienu zinātnes uzdevumiem ir ne tikai atspoguļot sasniegumus augsta līmeņa zinātniskajās publikācijās, bet arī informēt sabiedrību par pētījuma rezultātiem, nodrošinot piekļuvi dokumentu pilnajiem tekstiem e-vidē. To var attiecināt arī uz pētījumiem zinātņu vēsturē un muzeoloģijā, kuri varētu būt saistoši pētniekiem Baltijas un Eiropas augstskolās gan atsevišķās zinātņu nozarēs, gan starpdisciplināri.

VĒRES

1. *100 Latvijas medicīnas vēsturē: virtuālā enciklopēdija*. Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja projekts. Pieejams: <http://www.ieverojamiemediki.lv/b/brants-maksis/> [skatīts 01.07.2019.].
2. *Akadēmiskā terminu datu bāze AkadTerm*. Latvijas Zinātņu akadēmija, 2005–2018. Pieejams: <http://termini.lza.lv/term.php?term=cit%C4%93jums&lang=LV> [skatīts 01.07.2019.].
3. *Artura Eižena labuma mantojums*. Rīgas kuģis – sabiedriska labuma organizācija. Rīga, 20.09.2016. Pieejams: <http://www.rigaskugis.lv/lv/senie-kugi-latvija/artura-eizena-zalstera-mantojums/> [skatīts 01.07.2019.].
4. Baltiņš M. Par mācībspēku jaunās maiņas sagatavošanu un aspirantūras (doktorantūras) vietu šajā sistēmā. No: *Latvijas Universitātes aspiranti un doktoranti*. 1. daļa. Sast. Vija Medne. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2009, 12. lpp.
5. Baltiņš M. Par privātdocenta statusu Latvijas Universitātē. No: *LU Raksti*. 653. sēj. Rīga: Latvijas Universitāte, 2003, 63.–79. lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/4506>
6. Briežkalns G. Latvijas Universitātes un franču zinātnieku sakari XX gadsimta 20.–30. gados. No: *LU Raksti*. 693. sēj. Rīga: Latvijas Universitāte, 2006, 72.–92. lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/4525>
7. Burceva R. (2012). Tendences Latgales muzeju darbībā kultūras mantojuma saglabāšanai un popularizēšanai. No: *Starptautiskās zinātniski praktiskās konferences materiāli*. 28.–29. septembris. Rēzekne, 16. lpp. Pieejams: http://www.rta.lv/uploads/source/content_LV/zinatne/RA_zinatnieskie_rakstu_krajumi/Maksla%20un%20muzika%20I_23-12-2014.pdf [skatīts 01.07.2019.].
8. Dālmāne A., Kalniņa M., Koroļova O. Kristaps Rudziša saistaudu šūnu asociācija un histoloģija mūsdienu skatījumā. No: *LU Raksti*. 704. sēj. Rīga: Latvijas Universitāte, 2007, 134.–126. lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/989>
9. *Datubāze "Latviešu grāmatniecības darbinieki līdz 1918. gadam"*. Valsts pētījumu programma Nacionālā identitāte (LNB). Pieejams: <http://lgdb.lnb.lv/index/person/2569/> [skatīts 02.07.2019.].
10. Dreimane J. The Commission of Book History (1966–1990) as the Latvian Book Science Promoter [online]. *Knygotyra*, 2013, Vol. 60, p. 233. Pieejams: <http://www.zurnalai.vu.lt/knygotyra/article/view/1364/766> [skatīts 01.07.2019.].
11. Gavare D. Profesors Dr. med. Mārtiņš Zīle: profesionālā un akadēmiskā darbība 20. gadsimta 20.–30. gados. No: *Medicīnas vēsturnieku simpozījs. Pirms Latvijas Ārstu 8. kongresa. Īsrakstu kopojums*. Rīga, 2017. gada 20. septembris. Pieejams: http://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/38325/Profesors_Martins_Zile.pdf [skatīts 21.01.2022.].
12. Gavars V., Ulmanis U., Mozgirs Z. V. Salaspils zinātniskā kodolreaktora modernizācija (1973–1975). No: *LU Raksti*. 693. sēj. Rīga: Latvijas Universitāte, 2006, 114.–120. lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/4525>

13. Gordjušina V., Kiričenko T., Viksna A. Patologs Maksis Brants un viņa pētnieciskā darbība. No: *LU Raksti*. 716. sēj. Rīga: Latvijas Universitāte, 2007, 153.–158. lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/990>
14. Gordjušina V., Skudra M., Viksna A. Profesors Romāns Adelheims un patoloģiskās anatomijas attīstība Latvijā. No: *LU Raksti*. 661. sēj. Rīga: Latvijas Universitāte, 2004, 162.–167. lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/4507>
15. Grosvalds I., Alksnis U. Profesors Mečislavs Centneršvērs – Baltijas korozionistu skolas izveidotājs. No: *LU Raksti*. 653. sēj. Rīga: Latvijas Universitāte, 2003, 202.–217. lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/4506>
16. Grosvalds I., Bombiza I. Tehniskā izglītība Latvijā un Rīgas Valsts tehnikums. *Scientific Journal of RTU: The Humanities and Social Sciences*, 2012, Vol. 19, pp. 33–38. Pieejams: <https://ortus.rtu.lv/science/lv/publications/13161> [skatīts 21.01.2022.].
17. Grosvalds I., Viksna A. Eižens Zalsters (1922–2008) – novadpētnieks, zinātņu un tehnikas vēsturnieks. No: *LU Raksti*. 738. sēj. Rīga: Latvijas Universitāte, 2008, 216.–223. lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/1166>
18. Krūze A. Muzejpedagoģijas attīstība LU Pedagoģijas muzeja darbībā. No: *LU Raksti*. 738. sēj. Rīga: Latvijas Universitāte, 2008, 224.–230. lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/1166>
19. Kuzņecovs V. Psihiatriskās aprūpes sākumi Latvijā. Aleksandra augstumu slimnīcai – 180. No: *LU Raksti*. 693. sēj. Rīga: Latvijas Universitāte, 2006, 137.–144. lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/4525>
20. *Latvijas krievi*. Pieejams: <https://www.russkije.lv/lv/lib/read/k-bogoyavlensky.html> [skatīts 03.07.2019.].
21. *Latvijas Patologu asociācija*. Pieejams: <http://latvijaspatologuasociacija.lv/par-mums> [skatīts 01.07.2019.].
22. *Letonika.lv – atbildes, kuras tu meklē*. Tilde, 2018. Pieejams: <https://www.letonika.lv/groups/default.aspx?title=62ae1a52-684d-4214-b31a-33bf02677326> [skatīts 01.07.2019.].
23. Libiete I. Psihiatriskās aprūpes problēmas Latvijā 20. gs. 20.–30. gados. *Acta medico-historica Rigensia*, 2016, Vol. X, pp. 57–89. Pieejams: <https://dspace.rsu.lv/jspui/bitstream/123456789/49/1/amhr.2016.X.57-89.pdf> [skatīts 21.01.2022.]. DOI: 10.25143/amhr.2016.X.04.
24. Mārtinsons K., Pipere A. (red.). *Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana: glosārijs*. Rīga: RSU, 2018.
25. *ODLIS: Online Dictionary for Library and Information Science* [online]. ABC-CLIO Corporate, 2018. Pieejams: <http://www.abc-clio.com/ODLIS/about.aspx> [skatīts 02.07.2019.].
26. Počs K. Ieskats latviešu un franču kultūras sakaru vēsturē līdz Otrajam pasaules karam. *VIA Latgalica*, 1. daļa, 2008, 89. lpp. Pieejams: <http://journals.ru.lv/index.php/LATG/issue/view/43> [skatīts 21.01.2022.].
27. *Publikācijas. MedHist Rigensia: Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja blogs*. Rīga, 2018. Pieejams: <http://medhistrigensia.mvm.lv/publikācijas/> [skatīts 02.07.2019.].
28. Stradiņš I. Latviešu nacionālās augstskolas agrinās ieceres. No: *LU Raksti*. 780. sēj. Rīga: Latvijas Universitāte, 2012, 247.–261. lpp. Pieejams: <http://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/2257>
29. [T] *Tēzauris. Mākslīgā intelekta laboratorija, 2009–2018*. Pieejams: <http://tezaurs.lv/> [skatīts 02.07.2019.].
30. Vasiļjevs K., Viksna A. Farmaceits un kriminologs Arturs Kangars. No: *LU Raksti*. 684. sēj. Rīga: Latvijas Universitāte, 2005, 131.–138. lpp. Pieejams: <http://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/162>

31. Viksna A. Grigorija Lemperta 1946. gadā aizstāvētā un 1948. gadā noraidītā disertācija “Vācu okupācijas demogrāfisko seku analīze Latvijas PSR 1941.–1945. g.” No: *LU Raksti*. 800. sēj. Rīga: Latvijas Universitāte, 2014, 181.–187. lpp. Pieejams: <http://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/28390>
32. Viksna A. LU konferenču sekcijas “Zinātņu vēsture un muzejniecība” pārskats: 2001–2017. No: *LU Raksti*. 815. sēj. Rīga: Latvijas Universitāte, 2017, 257.–267. lpp. Pieejams: <http://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/37894>
33. Zanders V. LVU docenta Jāņa Strauberga (1886–1952) bibliotekārā un pedagoģiskā darbība. No: *LU Raksti*. 704. sēj. Rīga: Latvijas Universitāte, 2007, 109.–113. lpp. Pieejams: <http://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/989>
34. Zigmunde A. Profesors Mečislavs Centneršvērs un viņa attiecības ar Latvijas Universitāti un Latvijas Republiku. *The Humanities and Social Science. History of Science and Higher Education*, 2015, Vol. 24, pp. 28–34.
35. Сокол В. Ю. (2011). Фармацевт, судебный химик и криминалист А. М. Кангер. *Вестник Краснодарского университета МВД России*, № 1, с. 60–66. Pieejams: https://mvd.ru/upload/site119/folder_page/temp/___1432469892_968/v-2011-1.pdf [skatīts 02.07.2019.].

Summary

The article views the research results of the electronic visibility of “Acta Universitas Latviensis” series “History of Sciences and Museology” publications. 13 volumes of the “History of Sciences and Museology” have been published during the period from 2001 to 2016. The summarized research data includes all the authors who have been or currently are affiliated with the University of Latvia. It reflects on the research interest of each author and the personnel’s scientific contribution to historical context of natural sciences, social sciences and humanities. All the publications were browsed by the title, using various web searching tools. Data were selected, verified and analysed during the period from December 1, 2017 to January 10, 2018.

Keywords: citation practice, history of science, museology, referencing, University of Latvia.